

SVET AUTIZMU

.....

15 rokov žitia spoločného sna

.....

OBSAH

Úvodné slovo

3 15 rokov žitia spoločného sna

AutistiPrešov pod lupou

4 Naša škola sa zrodila zo sna

Pohľad späť

5 Na čo sme hrdí

14 Aké to bolo

Očami rodiča

22 Jakub

24 Amálka

26 Mimmko

28 Tamarka

30 Samko

REALIZOVANÉ S FINANČNOU PODPOROU

FRANCESCO - REGIONÁLNE
AUTISTICKÉ CENTRUM

AutistiPrešov

Svet Autizmu č. 1/2022, ročník 2
VYDÁVA: AutistiPrešov, Súkromná spojená škola, Vodárenská 3, 080 01, Prešov
TLAČ: Polygraf Print spol. s.r.o. Čapajevova 4908/44, 080 01, Prešov
REDAKCIA: Mgr. Eva Turáková, Mgr. Soňa Spišáková
KOREKTÚRA: Mgr. Katarína Gromošová
GRAFICKÁ ÚPRAVA: Mgr. Martina Šandorová, Ing. Zuzana Smolková
TITULNÁ STRANA: obrázok z www.canva.com

REGISTRÁCIA: ISSN 2729 - 9538
WEB: www.autistipresov.sk

15 rokov žitia spoločného sna

Máme za sebou pätnásť veľmi intenzívne a naplno prežitých rokov. Až keď sme sa všetci na chvíľku zastavili a poobhliadli späť, zistili sme, akú náročnú, no krásnu cestu sme prešli.

Nebola priamočiara, bola klukatá, s mnohými odbočkami, výstupmi i zjazdmi, ale práve tým bola krásna a plná prekvapení a nečakaných úžasných výhľadov, ako to už pri putovaní býva. Každý nový výhľad nám otváral nové možnosti a ciele, ale aj túžbu ich dosiahnuť. Každopádne všetky strasti, ktoré k takémuto putovaniu patria, stáli za to.

Toto číslo nášho časopisu Svet autizmu, ktoré vychádza pri príležitosti 15. výročia našej školy, vám prináša do rozhovorov, spomienok, úvah či bilancií pretavených 15 rokov žitia nášho spoločného sna.

Všetko má svoj začiatok, akýsi prvotný impulz, a ani v tomto prípade to nebolo inak. Vždy máme možnosť uchopiť svoj život a nečakané situácie, ktoré nám prináša, dvoma spôsobmi. Buď sa necháme unášať, alebo schytíme veslo a udáme si cieľ. Celý život budem ďakovať Bohu za to, že som sa narodila do rodiny, ktorá je súdržná, milujúca, podporujúca a prijímajúca, a ktorá vníma životné výzvy ako možnosť posunúť sa ďalej, niečo zmeniť, objaviť, niekomu pomôcť... Vďaka mojim rodičom, súrodencom, deťom, priateľom, bratrancom či sesterniciam, ktorí boli pri každej brigáde, pomáhali mi zrealizovať moje predstavy a dodnes robia tisíc malých vecí, ktoré vidím len ja, sme mohli vybudovať nie len školu, ale postupne aj ďalšie organizácie, ktoré dnes zastrešuje značka AutistiPrešov.

Na začiatku sme nemali nič, len nápad, víziu a entuziazmus. Žiadne istoty, len veľkú túžbu priniesť deťom s autizmom a ich rodinám prijímajúce prostredie, rešpektujúce ich potreby a jedinečnosť, kde sa budú môcť deti rozvíjať pod vedením vzdelaných a ľudsky zreých pedagógov. Študovali sme všetku dostupnú literatúru, ktorej v tom období bolo ako šafránu. Využili sme príležitosť na každé stretnutie, konferenciu, školenie k téme autizmus. Učili sme sa, sieťovali v rámci Slovenska, Čiech i zahraničia, vzájomne sa odborne posúvali. Tento trend sa napokon stal v našej organizácii štandardom a jednou z priorít.

V tomto čísle vám prinášame rozhovory s pedagógmi, ktorí boli medzi prvými, ktorých som oslovila, a ktorí mali odvahu sa k uskutočneniu môjho sna pridať. Sú tí, ktorí stáli pri zrode školy a nastavovali jej smerovanie.

Kľúčovými postavami boli a sú rodičia našich detí a deti samotné. Prinášame vám rozhovory s rodičmi, ktorí nám ako prví s dôverou zverili svoje deti, čo je pre mňa dodnes obrovská vec, lebo bez ich podpory, dôvery a počas tých rokov vybudovaných krásnych medziľudských vzťahov by táto škola nemohla existovať. Sú to priekopníci, ktorým vďačíme za veľa a ktorých si nesmierne vážim.

Na čo sme hrdí? Na veľa vecí a aj keď sa všetko do časopisu nedostalo, aspoň o tých najzákladnejších veciach sa dozviete v tomto čísle.

A čo si pre nás všetkých prajem?

Nech môžeme tento sen žiť ďalej. Nech sme naďalej vnímaví pre potreby našich detí s autizmom, ktoré nám s dôverou zverili ich rodičia. Nech pre ne budujeme lepší svet, v ktorom sa budú cítiť bezpečne, milované a rešpektované. Nech sa ustavične posúvame ľudsky i odborne. Nech všetky deti, ktoré k nám prídu, ich rodiny, noví kolegovia, zažijú u nás prijatie a rodinu, tak ako sme to zažili my, ktorí sme boli pri zrode školy. Nech môžeme realizovať a naplňovať naše vízie a ciele. Nech žijeme naplno svoje životy, dôverujeme si, a nech Pán požehnáva naše úsilie. Nech budujeme mosty porozumenia a sme tými, ktorí spájajú, a nie rozdeľujú.

Naša škola sa zrodila zo sna

Realitou sa stala vďaka pomoci a nadšeniu mnohých ľudí naokolo. Postupne sa stala niečím oveľa väčším, než sme na začiatku plánovali.

Prešlo vyše 15 rokov od momentu, kedy sa sen, založenie materskej a základnej školy pre deti a žiakov s autizmom, stal realitou. Prešli sme dlhú cestu hľadania východísk a možností pre rodiny detí s autizmom v Prešovskom kraji.

Začínali sme v priestoroch františkánskeho kláštora s 15 deťmi. Dnes je ich vyše 160 a okrem kmeňovej školy sídliacej na Vodárenskej 3 v Prešove máme zriadené už niekoľko rokov elokované pracovisko na Františkánskom námestí v Prešove. O deti v rôznom veku a v rôznych organizačných zložkách sa stará tím kvalifikovaných pedagogických a odborných zamestnancov, ktorí sa ustavične vzdelávajú, a tak sa posúvajú odborne aj ľudsky. Deťom s autizmom a ich rodinám poskytujeme komplexné služby od materskej školy až po praktickú školu.

V našom špecializovanom centre poradenstva a prevencie (SCŠPP), ktoré je súčasťou školy do konca roka 2022 a má vyše 1 200 klientov, poskytujeme poradenské, diagnostické a terapeutické služby. Od 1.1.2023 ho nahradí Súkromné špecializované centrum poradenstva a prevencie so samostatnou právnou subjektivitou.

Potreby autistických detí (aj dospelých) a ich rodín sú ale oveľa širšie, ako dokáže pokryť škola. Prirodzene tak postupne vznikli ďalšie organizácie, ktoré sa venujú ich jednotlivým špecifickým potrebám.

Očianske združenie Francesco - regionálne autistické centrum zabezpečuje vzdelávanie pre rodičov detí s autizmom aj odborníkov.

Po ukončení povinnej školskej dochádzky a praktickej školy môžu mladí dospelí s autizmom navštevovať špecializované zariadenie pre klientov s autizmom s dennou ambulantnou a týždennou pobytovou službou, ktorú zastrešuje Krajské autistické centrum Prešov (KACP, n.o.).

V rámci Centra včasnej intervencie (CVI Prešov) poskytujeme podporu rodinám detí s rizikovým vývinom, a to v ich domácom prostredí, sprevádzame deti pri začleňovaní do MŠ.

Naša Súkromná spojená škola je cvičnou školou Prešovskej univerzity. Francesco-regionálne autistické centrum má z Ministerstva školstva akreditáciu na vzdelávanie odborných a pedagogických zamestnancov v oblasti autizmu. Figuruje v medzinárodných projektoch a výskumoch, vyvíjame a zdieľame funkčné a praxou overené metodiky práce s autistickou populáciou. Pracujeme v pracovných skupinách pri ministerstvách, dve z nás sú spoluautorkami najnovšej publikácie o autizme pod vedením prof. Daniely Ostatníkovej Autizmus od A po S. Získali sme meno nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí. Nepochybne je to úspech, ktorý sme dosiahli počas 15 rokov existencie.

Čo sme sa pri tom všetkom naučili?

Pochopili sme, že úspešní budeme vtedy, ak budeme stavať mosty k sebe navzájom. Že šťastie sa skrýva v každom spokojnom, prijatom a milovanom dieťati, potom sa násobí a prenáša na druhých. Môžeme si byť navzájom darom a učiť sa navzájom fungovať v akceptácii inakosti. A ak chceme zmeniť svet, musíme v prvom rade zmeniť seba a svoje postoje.

Chcem sa týmto poďakovať všetkým, ktorí uverili môjmu snu, pomohli mi ho zrealizovať a celé tie roky nás podporujú a pomáhajú nám.

Ďakujem rodičom našich detí, že nám dali svoju dôveru a zverili nám svoje deti, o ktoré sa s láskou staráme.

Ďakujem všetkým mojim kolegom, že so mnou zdieľajú tento sen a denne na ňom pracujú.

Najväčšia vďaka patrí našim deťom s autizmom, ktoré nás učia byť človekom a milovať.

Špeciálna vďaka patrí Bohu, ktorý toto naše dielo denne požehnáva.

Na čo sme hrdí

15 rokov
žitia spoločného sna
(2007 - 2022).

Náš sen budujeme už 15 rokov deň čo deň.

Naša škola vznikla zo sna, myšlienky, nápadu a obrovského odhodlania jej pani riaditeľky – Mgr. Evy Turákovej. Nie, nikto jej nedal do rúk obrovskú budovu, pár miliónov a know how, aby mohla svoj sen realizovať. Naopak, stretla sa skôr s nedôverou, nepochopením, a to práve na miestach, ktoré by mali mať enormný záujem budovať zariadenie, ktoré by vzdelávalo, ale hlavne rozumelo špecifickým potrebám detí, ktorých už v tej dobe každoročne pribúdalo.

Vo svojom blízkom okolí a v práve vznikajúcej komunite rodičov sa však stretla s obrovským nadšením, odhodlaním a ochotou pomôcť myšlienke, ktorá za 15 rokov svojej realizácie pomáha zlepšovať kvalitu života stovkám rodín, ktorým do života vstúpila diagnóza Autizmus.

Pomáhal každý, ako mohol.

Františkáni pomohli prenájmom priestorov, rodina, priatelia a v neposlednom rade rodičia budúcich žiakov svojpomocným rekonštruovaním priestorov, aby mohli v septembri 2007 nastúpiť prví žiaci.

Škola začínala s piatimi triedami Základnej školy a jednou triedou Materskej školy. Dnes má škola 20 tried v základnej škole, 6 tried v materskej škole a tri triedy praktickej školy.

Rástli sme v závislosti od potrieb rodín

Už veľmi skoro po otvorení Súkromnej ZŠ s MŠ pre žiakov a deti s autizmom sa začali otvárať nové potreby a výzvy. Od nedostupnosti diagnostiky, poradenstva až po starostlivosť o deti v čase po vyučovaní, či zaradenie dieťaťa po ukončení základnej školy. Na všetky tieto problémy sme dokázali reagovať a postupne sme pod jednou strechou – Autisti Prešov, zastrešovali celý komplex služieb potrebných pre zlepšenie kvality života našich žiakov a ich rodín.

Sme hrdí na našich najmenších

Nástup do materskej školy je zlomovým bodom v živote každého dieťaťa. Odlúčenie od rodičov na niekoľko hodín denne a prvé skúsenosti s kolektívom iných detí sú prvým veľkým krokom k samostatnosti a zaradeniu do spoločnosti každého človeka. Naše deti to majú ťažšie, keďže častokrát nerozumejú hovorenému slovu ani obrovskej zmene, ktorá v ich živote nastala. Deň čo deň tak zdolávajú prekážky a prekračujú hranice svojich možností. Učia sa funkčne komunikovať, učia sa orientovať v priestore i čase, učia sa fungovať v kolektíve iných detí, prijímať pravidlá i inakosť iných ľudí. Mohlo by sa zdať, že trávajú dni „iba hrou“, avšak práve funkčná hra je nekonečným zdrojom komunikačných situácií, v ktorých sa potrebujú vedieť orientovať, reagovať na ne, zdrojom sociálnych zručností i vedomostí tak potrebných k fungovaniu v reálnom svete.

V septembri 2021 sme pilotne zriadili adaptačnú triedu MŠ, v ktorej majú deti možnosť postupne si privykať na pravidelnú dochádzku v malom kolektíve. Pomocou techník párovania, intenzívnej interakcie sa tak postupne zbavujú úzkosti z hluku, nových priestorov, aby mohli prijímať nové vedomosti, schopnosti a zručnosti.

Škola, ktorá pripravuje na reálny život, alebo „od lavice“ k praktickým nácvikom.

Zvládnuť cestu, nájsť správny obchod, reštauráciu, vybrať si z ponuky, verbálne či prostredníctvom alternatívnej komunikácie odkomunikovať vlastnú požiadavku, vydržať čakať v rade, primerane požiadať o pomoc, správať sa pri stole v súlade s pravidlami slušného správania, zvládať emócie, ak nedostanem hračku, ktorú veľmi chcem, alebo je pustené rádio, ktoré mi vadí. Orientovať sa v cestovnom poriadku, vedieť si kúpiť lístok na vlak či autobus, nastúpiť do správneho autobusu a zároveň zvládnuť, že možno príde iný, ako sme predpokladali. To všetko sú vedomosti, zručnosti a skúsenosti, ktoré sa v školskej lavici nenaučíme. Spočítavanie rožkov, hľadanie tovaru v obchode, platenie pri pokladni, to je matematika, ktorú v živote budeme reálne potrebovať. Čítanie s porozumením, ale aj ďalšie predmety ako občianska náuka, prírodoveda, zemepis, zručnosti komunikovať a správať sa v súlade s normou, sú v našej škole realizované práve v praktických aktivitách ako sú: Prechádzky, cestovanie MHD, vlakom, diaľkovým autobusom, návšteva cukrárni, rôznych typov obchodov, pizzérií, reštaurácií, divadiel, kín, kúpaliska, a rôznych ďalších verejných zariadení.

Cvičná cukráreň, práčovňa, cvičný byt, školské políčko – profesijná príprava

Ako naši žiaci rástli, začali sme si uvedomovať, že na to, aby prežili plnohodnotný život, je dôležité, aby vedeli plnohodnotne tráviť svoj čas, aby sa vedeli čo najlepšie postarať o seba, aby mali pocit užitočnosti pre seba a svoje rodiny, prípadne aby sa mohli zamestnať v chránených dielňach. Jednoducho, aby boli plnohodnotnými členmi našej spoločnosti.

Zriadili sme preto cvičné kuchynky a cvičnú cukráreň, kde sa naši žiaci učia pripravovať jednoduché jedlá podľa rôznych typov receptov (procesuálne schémy, videorecepty a pod.), bezpečne a funkčne manipulovať s kuchynským náčiním, rozlišovať rôzne druhy potravín, učíme sa používať váhu, mixér, odšťavovač, nosiť pracovný odev, prestierať na stôl, obsluhovať, pracovať pod vedením, pracovať s peniazmi, distribuovať objednávky, orientovať sa v priestoroch školy, umývať riad a upratať svoje pracovisko. Dnes už naši žiaci pripravujú desiaty na objednávky, vyrábajú čerstvé ovocné šťavy, pečú koláče, palacinky, hotdogy, lokše, tousty a mnoho ďalších dobrôt. Ak by ste v týchto činnostiach hľadali prepojenie s predmetmi akademického vzdelávania, nájdete tam matematiku, slovenský jazyk, chémiu, fyziku, pracovné vyučovanie a ďalšie.

Uvedomovali sme si, že nie každému sa musí páčiť práca v kuchyni a že je dôležité mať možnosť si vybrať činnosť, ktorú budeme vykonávať s radosťou a v ktorej dokážeme vyniknúť.

Ďalšou oblasťou, v ktorej sa naši žiaci majú možnosť pripravovať na budúci život, je cvičná práčovňa. Tam sa učíme triediť bielizeň, obsluhovať práčku, odmerať správne množstvo pracieho prášku, aviváže, obsluhovať sušičku, rozvesiť bielizeň na sušiac, žehliť, poskladať bielizeň a distribuovať ho objednávateľom, s ktorými škola spolupracuje. A opäť si môžeme overovať teoretické vedomosti v praxi z predmetov ako matematika, fyzika, slovenský jazyk, chémia.

V cvičnom byte sa učíme, ako sa starať o domácnosť. Utrieť prach, povysávať, umyť podlahu, vyleštiť zrkadlo, prezliecť posteľné prádlo, ustlať posteľ, upratať kúpeľňu a mnoho ďalších vecí, ktoré budeme potrebovať robiť aj doma.

Špeciálne olympiády

Sme nesmierne hrdí, že môžeme byť súčasťou tak úžasného projektu, akým sú špeciálne olympiády. Pohyb je nevyhnutný v živote každého človeka, každá fyzická aktivita vedie nielen k zlepšeniu fyzického zdravia, ale aj emocionálneho zdravia a duševnej pohody. Znižuje depresiu, zmierňuje stavy úzkosti, ventiluje napätie. Dáva nám zároveň možnosti aktívneho a zmysluplného trávenia voľného času a je zdrojom nových sociálnych kontaktov a nadväzovania priateľstiev tak potrebných pre plnohodnotný život každého človeka. Akýkoľvek šport pokladáme za najprírodzenejšiu cestu k inklúzii. Preto sme sa ako škola s nadšením zapojili do tohto projektu. Naši žiaci sú aktívni v rôznych disciplínach ako napríklad zjazdové a bežecké lyžovanie, beh, cyklistika, plávanie, futbal a mnoho ďalších. Boli ocenení na rôznych Slovenských, ale i medzinárodných súťažiach. Absolvujú pravidelne sústredenia tu na Slovensku, ale i v zahraničí. Naposledy sa vrátili s množstvom nových skúseností zo spoločného medzinárodného športového sústredenia v slnečnom Grécku.

Sme hrdí na rodičov našich žiakov

Spolupráca rodiny a školy je kľúčovým faktorom, aby dieťa napredovalo.

Naším rodičom patrí obrovský obdiv za ich starostlivosť a lásku, ktorú deťom nepretržite venujú.

Sme hrdí na to, že dokážu spolu s nami bojovať zo všetkých síl a ťahať za jeden povraz. Že dokážeme konštruktívne riešiť a hľadať najvhodnejšie postupy tak, aby sme vyťažili maximum, čo sa vyťažiť dá.

Patrí im obrovská vďaka aj za pomoc škole pri rôznych brigádach, rekonštrukciách, pri riešení otázok budúcnosti detí, alebo pri šírení povedomia o škole.

Milí rodičia, srdečne Vám ďakujeme.

Vzdelávanie, kurzy, Erasmus +, odborný rast zamestnancov

Škola vznikla z potreby vzdelávať deti s autizmom s ohľadom na ich špecifické potreby. To samozrejme znamenalo hľadať metódy a cesty, aby učenie malo čo najlepší efekt na život každého jedného z našich žiakov. Za tých 15 rokov sme sa naučili, že nám nestačí ovládať nejakú metodiku, lebo sama o sebe nikdy nefunguje na všetkých žiakov rovnako. Že ich musíme ovládať niekoľko desiatok a individuálne z nich vyberať to, čo na daného žiaka zafunguje a čo mu vo vzdelávaní pomôže.

Preto sú naši učitelia neustále v procese vzdelávania, absolvujú rôzne kurzy i dlhodobé výcviky, zúčastňujú sa medzinárodných konferencií a vďaka projektom Erasmus+ navštívili podobné školy v Turecku, Anglicku, Českej republike, Poľsku, Nemecku, Litve, Rumunsku, Grécku, a naďalej cestujú po celej Európe, aby získavali nové inšpirácie a postupy. Našu školu navštívili a s ochotou prišli našich zamestnancov školiť aj renomovaní a medzinárodne uznávaní odborníci ako Katarína Thorová, Hynek Jůn, Romana Straussová, Graham Firth a mnoho ďalších.

Stali sme sa školiacim pracoviskom

15 rokov skúseností, stovky hodín vzdelávania po celej Európe a komplex služieb, ktorý škola zastrešuje, nás postavil do pozície inštitúcie, ktorá v rámci inovačného vzdelávania, kurzov a školení určených pre rodičov, pedagógov a odborných zamestnancov vzdeláva a pomáha pochopiť problematiku autizmu či špecifiká práce s nimi po celom Slovensku i v zahraničí.

Naši učitelia sa ako prednášajúci zúčastňujú na Slovenských i medzinárodných konferenciách, chodia školiť do špeciálnych škôl, sociálnych zariadení, ale aj do bežných základných škôl, ktoré majú žiakov s autizmom v integrácii.

Novovznikajúce školy pre deti s autizmom veľmi často hľadajú inšpiráciu práve návštevou v našom zariadení, náčuvami v jednotlivých triedach a účasťou na našich seminároch. Stali sme sa cvičným pracoviskom Prešovskej univerzity a budúci pedagógovia tak môžu u nás absolvovať pedagogickú prax. Naši zamestnanci sú taktiež pozývaní ako externí lektori na pedagogickú fakultu, aby študentom odovzdali svoje praktické skúsenosti.

V odborných časopisoch a knižných publikáciách nájdete množstvo článkov, ktorých autormi alebo spoluautormi sú práve naša pani riaditeľka a ďalší naši kolegovia. Televízne relácie a besedy na tému autizmu už pravidelne pozývajú našu pani riaditeľku a ďalších kolegov ako hostí z radov odborníkov.

Spolupráca s Divadlom VIOLA

Naše, dovoľíme si tvrdiť, kamarátstvo s Divadlom Viola sa začalo objavením veľmi príjemného a komorného verejného prostredia v centre mesta na realizovanie aktivít, na ktoré nám už školské priestory nestačili. Divadlo Viola nás potešilo nielen presne takýmto priestorom, ale hlavne milým, veľmi ochotným personálom, rešpektujúcim a chápujúcim všetky naše špecifiká. V tomto divadle sme mali možnosť realizovať niekoľko súťaží Ukáž, čo vieš i malé divadelné predstavenia. Riaditeľka divadla, pani Tatiana Pirníková, nás prijala s otvorenou a láskavou náručou a dokonca ona sama začala pre nás organizovať podujatia, ktoré nám boli doslova šité na mieru.

Naši žiaci mali možnosť spolupodieľať sa na príprave divadelnej rozprávky, osobne sa stretnúť a spolupracovať s hercami, vyrábať a pripravovať divadelné kulisy v rámci tvorivých dielní. Zorganizovala niekoľko besied s tematikou autizmu, či výstavu obrazov, ktorých autormi boli práve deti s autizmom. Taktiež prišla s myšlienkou prepojiť svet autizmu so svetom umeleckým a spolu s režisérom Jozefom Jenčom, hercami divadla i našimi kolegami, vytvorili divadelné predstavenie s názvom V sieti kódov. Premiéra tohto predstavenia sa konala v júni 2021.

Školy v prírode, školské výlety, Medzilaborce

Pobyt v prírode si doprajeme každoročne. Napriek tomu, že ho zvykneme realizovať v jari, či začiatkom leta, dokážeme sa na neho tešiť už od septembra. Je to pre nás čas plný radosti a neveriteľných zážitkov. Spoznávame sa navzájom v situáciách, ktoré v škole nemáme šancu zažiť. Učíme sa orientovať v prírode, overujeme si naučené vedomosti. Precvičujeme si sebaobslužné činnosti, učíme sa zvoliť si správny typ oblečenia, starať sa o svoje veci, zdieľať izbu so svojimi spolužiakmi. **Najčastejšie chodíme do Vysokých Tatier**, kde okrem nádherných prechádzok a výletov máme možnosť vyskúšať si rôzne typy dopravných prostriedkov ako vlak, autobus, lanovka či dokonca zubačka. Spíme v hoteli a raňajky, obedy i večere nám pripravujú v hotelovej reštaurácii. Organizujeme si výlety do prírody, na kúpalisko, navštívime miestne atrakcie a vždy sa radi zastavíme v miestnych obchodíčkoch a cukrárnach. Tam si znova precvičujeme komunikačné a sociálne zručnosti, čakať v rade, kúpiť si lístok, učíme sa pracovať a hospodáriť s peniazmi.

POHĽAD SPÄŤ

Ďalším našim obľúbeným miestom je chata vo Vyšných Ružbachoch. Tam sa už o seba naozaj staráme sami. Chodíme si nakupovať, pripravujeme si spoločne raňajky a večere, spoločne si po sebe umyjeme riad a dni trávime znova v nádhernom prostredí, výletmi do lesa a blízkeho okolia.

Získali sme do dlhodobého prenájmu rodinný dom v Medzilaborciach, kam budú môcť chodiť na relaxačné pobyty a výlety nielen naši žiaci, ale aj rodiny detí s autizmom, plánujeme tam organizovať odľahčovacie pobyty, komornejšie školy v prírode, i lyžiarsky výcvik. Vďaka pani Pirníkovej, ktorá nám dom ochotne prenajala, našim učiteľom, šikovným rodičom i priateľom školy sa nám podarilo vytvoriť nádherné prostredie, ktoré bude určite miestom plným zábavy, zážitkov a tak potrebného relaxu.

Benefičné koncerty, Vianočné akademie

Od prvého benefičného koncertu organizovaného našou školou ubehlo už veľa vody. Dodnes sme však vďační a spomíname na umelcov, ktorí boli ochotní prísť vystúpiť a podporiť tak našu školu aj v jej začiatkoch, Martin Husovský, Katka a Veronika Koščové, Chiki liki tu-a, Balážovci, Fragile a mnoho ďalších.

Postupne sme sa do tvorby programu začali zapájať aj my. Dnes už zvládneme nacvičiť a odprezentovať program, ktorý každoročne žne úspech nielen u našich rodičov, ale aj u širšej verejnosti.

Tieto akcie sú pre nás veľmi dôležitým prvkom vo vyučovacom procese. Nejde ani tak o vystúpenie samotné, ako o to, že ich nácvikom a realizáciou posúvame hranicu vlastných frustrácií a učíme sa zvládať hluk, množstvo ľudí, tmu a častokrát i nepredvídateľnosť niektorých situácií, ktoré nedokážeme ovplyvniť.

Podarilo sa nám nacvičiť asi najznámejšiu Vianočnú rozprávku o Mrázikovi. Príprava bola o to náročnejšia, že sme prvýkrát nacvičovali aj samostatné herecké roly, výsledný efekt bol naozaj skvelý a mamičky mali zasa v očiach slzičky radosti a hrdosti.

Žiacky školský ples

Túto akciu pripravujeme každý rok pre našich teenagerov a teší sa veľkej obľúbenosti. Naši „skorodospeláci“ majú príležitosť obliecť si krásne šaty, prídu ich učesať a nalíčiť študentky zo Strednej odbornej školy služieb na Košickej ulici v Prešove a takto zmenení na nepoznanie môžu vyraziť na ples. Stretnú sa tam s kamarátmi z našich priateľských škôl z Košíc i zo Spojenej školy Pavla Sabadoša a Spojenej školy internátnej na Masarykovej ulici v Prešove.

Nadväzujú nové priateľstvá, učia sa spoločensky správať, konverzovať, stolovať, požiadať niekoho o tanec, kúpiť si tombolový lístok, emočne zvládnuť výhru i prehru, čiže okrem zábavy sa toho v ten večer naučia naozaj veľa.

Na túto akciu nám poskytuje priestor ABC-Centrum voľného času v Prešove, s ktorým sme nadviazali už dlhoročnú priateľskú spoluprácu.

Erasmus + Projekt One fo(u)r all – all fo(u)r one Jeden za všetkých, všetci za jedného.

Projekt bol podporovaný programom EÚ pre vzdelávanie, odbornú prípravu, mládež a šport Erasmus+. Bol zameraný na outdoorové aktivity, ktorých sa zúčastnili žiaci a pedagógovia zo štyroch európskych špeciálnych základných škôl a spoločne, počas štyroch týždňov v štyroch ročných obdobiach, spoznávali a zažívali rôzne spôsoby outdoorového vzdelávania. Naši žiaci navštívili tri krajiny Anglicko, Nemecko, Litvu, kde okrem outdoorových aktivít spoznali nových kamarátov, zažívali rôzne dobrodružstvá, spoznávali krásne miesta či ochutnávali miestne kuchyne. V zime potom privítali svojich kamarátov u nás na Slovensku na lyžiarskom výcviku vo Vyšných Ružbachoch.

Prvé sväté prijímanie

Napriek tomu, že vnímame naše deti ako čisté, krásne duše, veríme, že táto sviatosť prináša deťom a ich rodinám požehnanie. Aj preto sú naši pedagógovia súčinní pri organizovaní tejto slávnosti pre naše deti. Podieľame sa na organizácii, ktorej predchádzajú pravidelné návštevy svätej omše vo Františkánskej kostole v Prešove. Naše deti tak nie sú vystavované stresu z nepoznaného a samotná slávnostná omša sa potom nesie v nádhernom a dôstojnom duchu. Veľká vďaka patrí aj duchovným otcom za ich priateľský a rešpektujúci prístup.

Škola na skúšku

Projekt Škola na skúšku, ktorý je tranzitným programom zameraným na obdobie prechodu detí so špeciálnymi potrebami z MŠ do ZŠ, sme realizovali v spolupráci so Základnou školou Uzovce. Cieľom bolo pripraviť dieťa, rodiča a prípadne aj školu na úspešný vstup do základnej školy bežného typu, pripraviť dieťa na úspešné začlenenie do školy bežného typu, adaptovať dieťa na nové prostredie, na inú štruktúru dňa, na školskú prácu, adaptovať dieťa na prijímanie iných pravidiel ako v MŠ (sediť v lavici, vydržať byť ticho, prihlásiť sa a pod.), získať reálnu skúsenosť dieťaťa so školským prostredím a vzdelávacím procesom, získať reálnu predstavu rodiča o podmienkach, nárokoch, ktoré budú kladené na jeho dieťa po nástupe do školy. Ďalšou inkluzívnou aktivitou boli výmenné návštevy a spoločné aktivity žiakov oboch škôl s cieľom spoločne spoznávať nové veci, rešpektovať sa navzájom, vzájomne si pomáhať, učiť sa a pracovať skupinovo.

Aké to bolo

Ako si spomínajú prví zamestnanci školy na svoje začiatky v tejto inštitúcii? Čo ich presvedčilo, aby vymenili svoju vtedajšiu istú pozíciu v práci za vstup do úplne neznámych vôd, kde nebola žiadna istota? Oľutovali niekedy toto svoje rozhodnutie? A ako bilancujú uplynulých 15 rokov? Na to všetko sme sa opýtali našich kolegov Kristíny, Janky, Denisy, Mareka, Lenky a Evy.

Ako si spomínate na obdobie pred pätnástimi rokmi, kedy ste boli oslovení Mgr. Evou Turákovou, či sa chcete stať členmi jej pedagogického tímu a prísť učiť do novovznikajúcej školy pre deti a žiakov s autizmom?

KRISTÍNA

Spomínam si na naše prvé „pracovné“ stretnutie. Bol večer, sedeli sme na káve a plánovali budúcnosť. Mali sme víziu, cieľ. Evka bola plná elánu, pozitívnych emócií, nadšenia, odhodlania. Mala som pocit, že toto je presne to, čo chcem. Že práca po jej boku ma bude naplňovať a urobí ma šťastnou v mojom pracovnom živote. Úprimne povedané, o autizme som sa na VŠ nedozvedela nič, čo by som mohla v začiatkoch využiť, a aj napriek tomu som nemohla a nechcela Evke povedať nie.

JANKA

S úsmevom na tvári a radosťou v srdci, že som bola oslovená. Veľmi ma potešila dôvera pani riaditeľky vložená do mojej osoby špeciálneho pedagóga a to, že išlo o novovznikajúcu školu. Bola to výzva, ktorú som s rešpektom prijala.

DENISA

Rada spomínam na to obdobie. Páčila sa mi myšlienka novovznikajúcej školy, oceňovala som aj dôvody, prečo mala vzniknúť. Taká škola nebola široko-ďaleko, preto, keď ma oslovila pani riaditeľka, súhlasila som a prijala som miesto učiteľky.

MAREK

V tom období som už pár rokov učil v špeciálnej základnej škole, čo ma však až tak nenapĺňalo. Premýšľal som nad zmenou zamestnania. Po zavrnutí profesionálneho rodičovstva som zvažoval prechod na 1. stupeň bežnej ZŠ. A vtedy prišla od Evky Turákovovej ponuka nastúpiť do novej školy pre žiakov s autizmom. O autizme som toho veľa nevedel, ale bola to zmena, a tak som sa po porade s manželkou rozhodol, že to skúsím.

LENKA

Bola som rada, tešila som sa že ma pani riaditeľka oslovila.

EVA

Pracovala som predtým s mentálne postihnutými žiakmi a ponuka od pani riaditeľky bola pre mňa možnosťou poznať niečo nové, vtedy výnimočné a získať ďalšie skúsenosti v tejto oblasti.

Mali ste z niečoho obavy?

KRISTÍNA

Ako prvé mi napadlo, že financovanie takto novovzniknutej školy je vždy k januáru a teda je možné, že štyri mesiace nebude výplata... Ale tieto obavy u mňa pretrvali len pár dní a hodila som ich za hlavu. Jednoducho som sa k tomu už viac nevrátila. Takže ani nie.

JANKA

Obavy asi nie. Skôr už spomínaný rešpekt a v kútiku aj radosť z nových vecí a situácií, ktoré s tým úzko súviseli. Nástup na štúdium, rozširovanie vedomostí v danej oblasti, stretnutia s rodičmi budúcich žiakov, s novými kolegami, úprava priestorov pre novovznikajúcu školu. Práca súvisiaca s prípravami a so začiatkom školského roka v našej novej škole ma nevyčerpávala, ale naopak dobýjala pozitívnou energiou, z ktorej aj po 15-tich rokoch ešte stále čerpám.

DENISA

Na začiatku bolo veľa obáv. Ako budeme učiť, kde budeme učiť, akí budú žiaci, akí budú rodičia. Obavy sú však na to, aby sa prekonávali a aby sme sami na sebe pracovali. Keď už viete, ako na to, obavy zmiznú.

MAREK

Nespomínam si na konkrétne obavy, skôr neistota, pretože o autizme som mal chabé predstavy, len som narýchlo prečítal nejaké dve knižky a naozaj som nevedel, čo čakať od svojich budúcich žiakov.

LENKA

Áno, či to zvládnem.

EVA

Myslím si, že ak človek robí nejakú zásadnú zmenu vo svojom živote, určité obavy sú na mieste. Zamýšľate sa napr. nad tým, či to zvládnete (hlavne ak o tom veľa nevíete), s kým budete pracovať a či si budete rozumieť s kolegami, aké budú pracovné podmienky...

Ako ste vnímali odchod z bezpečného miesta štátnej školy do úplne neznámych vôd?

KRISTÍNA

Bola to práca, ktorá ma oslovila, neopúšťala som štátnu školu sama, bolo nás viac, podporovali sme sa, verila som projektu a nepripúšťala som si zlyhanie. Vnútorne som verila, že je to správne, a tak to má byť.

JANKA

Tak ako vtedy, aj v súčasnej dobe je vstup do neznámych vôd pre moju osobu výzvou, ktorú sa snažím každým dňom a rokom naplňať zo všetkých síl. Možnosť rozširovania vedomostí, znalostí a skúseností v danej oblasti, štúdií a rozširovania kvalifikácie podporená v plnom rozsahu pani riaditeľkou je jedným z elementov, ktorý vplýva na to, že som rada a na 100 % učiteľkou v našej škole.

DENISA

Bolo to zážitkové učenie. Tak ako rástla naša škola, aj my sme rástli a zlepšovali sa v mnohých oblastiach, ale hlavne v edukácii, ktorá bola úplne iná ako v štátnej škole.

MAREK

Nemám rád zmeny (akurát vtedy som paradoxne nad zmenou uvažoval), takže som cítil neistotu. Nápad založiť súkromnú školu sa mi zdal zvláštny. A odvážny. Ale povedal som si, že to môže fungovať. Veril som tomu tak na 90 % a keby to náhodou nevyšlo, išiel by som učiť niekde na dedinskú ZŠ, alebo zatepľovať bytovky ;).

LENKA

Brala som to ako výzvu, niečo nové, čo nepoznám, vtedy sa o autizme tak veľa nevedelo, literatúry bolo pomenej, informácií asi ešte menej, netušila som, do čoho idem, čo budem robiť.

EVA

Ako som už spomínala, určité obavy tu boli, ale poznať a získavať ďalšie skúsenosti a aj posúvať sa profesijne ma nastavili do polohy, urobiť tento krok.

Ako si spomínate na začiatky v tejto inštitúcii?

KRISTÍNA

Začiatky boli ozaj náročné. Evka – naša pani riaditeľka - robila možné aj nemožné, aby zohnala všetko, čo sme potrebovali – a musím uznať, že sa jej to vždy na 100 % podarilo. Nevedeli sme, akí budú prví žiaci, aké nároky budú mať ich rodičia, ktorí nám ich zverili. Rozmýšľala som, či budem vedieť túto prácu robiť, či zvládnem, či nesklamem. Vysoká škola ma na prácu so žiakmi s autizmom vôbec nepripravila a ja som hltala jednu knihu o autizme za druhou.

Začínala som v triede so štyrmi žiakmi – sama, celý rok, bez asistencie. S úsmevom spomínam na moje prvé deti: Albín, Tamarka, Sophinka, Julka. Ovplynili ma, vycvičili, obrnili, obohatili. Ďakujem im za školu, ktorú mi dali. Albín s hlavou medzi triedou a chodbou a vždy tam, kde by ste ho nečakali, uplakaná Tamarka na mojich rukách, ako ju kolíšem a spievam jej do ucha, Sophinka vždy usmiata a samá otázka, okatá, zvedavá Julinka. Dnes sú to dospeláci.

Spomínam na služby v školskom klube, ako sme sa učiteľia striedali, ako sme dávali deti poobede spať, ako sme skúšali všetko možné aj nemožné, spomínam na krabice od mlieka (vyrábali sme krabicové úlohy), na maľovanie lavíc, na maľovanie tried, na každodenné ranné vstávanie a príchod do novej školy s malou dušičkou – aký bude deň, či všetko zvládneme.

Rovnako si spomínam na kolegov, s ktorými sme neustále preberali, čo a ako robiť, ďalej na prvé vychádzky s obavou, prvé obedy, desiaty, prvú školu v prírode, prvý deň detí v Hendrichovciach... Jednoducho bol to nezabudnuteľný zájazd.

POHĽAD SPÄŤ

JANKA

Obdobie príprav a práce tak fyzickej ako aj psychickej, ktoré stálo za to.

DENISA

Myslím, že na začiatku sme boli plní nadšenia, ktoré na nás preniesla pani riaditeľka. S týmto entuziazmom sme vstúpili do neznámych vôd, ktoré nás aj teraz po 15 rokoch posúvajú vpred. Krok po kroku, veľmi systematicky.

MAREK

Zo začiatku to boli brigády a potom brigády a ďalšie brigády... A nostalgicky spomínam na to, že sme boli malý kolektív, kde sa problémy museli vyriešiť ako v rodine, neskupinkovali sme sa.

LENKA

Na začiatku 1-2 roky bola škola taká komornejšia, rodinnejšia, bolo nás /zamestnancov/ presne toľko, koľko je miest v žltom aute Vito, a keď sme išli prvýkrát do Bratislavy k Dr. Šedibovej „na skusy“, tak sme išli celý pedagogický zbor. Všetci sme sa zmestili. No škola sa kapacitne a personálne z roka na rok rozširovala a zväčšovala, až nám bola „malá“ a museli sme sa presťahovať do väčších priestorov, ktoré sú nám momentálne tiež už malé.

EVA

Náročné, ale pekné. Možno sme mali viac bližšie k sebe ľudsky, nebolo nás veľa a možno prispelo k môjmu pocitu aj to, že sme boli v priestoroch kláštora. Nové a iné vnímanie potrieb žiakov, hľadanie riešení pre pomoc im a rodičom nás poháňalo dopredu a nabývalo energiou. Boli sme sa tiež spoločne pozrieť v Bratislave u Dr. Šedibovej, ako funguje ich zariadenie, čím sme spojili príjemné s užitočným.

Na akej pracovnej pozícii ste pracovali vtedy, na akej pracujete teraz?

KRISTÍNA

Začínala som ako učiteľka, špeciálna pedagogička. Dnes rovnako tak pôsobím ako učiteľka. No zároveň už 10 rokov pôsobím aj ako zástupkyňa. Spočiatku pre celú školu, čo bolo ozaj náročné, a dnes zastrešujem a vediem elokované pracovisko.

JANKA

Od založenia školy pracujem v pozícii špeciálneho pedagóga, čo ma veľmi baví a naplňa. Mala som možnosť okúsiť aj prácu špeciálneho pedagóga v našom SCŠPP, čo mi opäť rozšírilo pracovné obzory a umožnilo okúsiť si niečo nové. Aj z tejto mojej osobnej skúsenosti ešte aj dnes čerpám poznatky a zručnosti, ktoré som nadobudla aj v spolupráci s kolegyňami v našom SCŠPP.

DENISA

Od začiatku som učiteľkou, to ma aj najviac obohacuje.

MAREK

Učiteľ/učiteľ v PŠ.

LENKA

Začínala som ako asistentka v MŠ, potom učiteľka MŠ. Teraz som učiteľka 1. ročníka.

EVA

Začínala som ako asistentka učiteľa v MŠ a teraz som učiteľ v PŠ.

Oľutovali ste niekedy toto rozhodnutie?

KRISTÍNA

Nie, nikdy.

JANKA

Určite nie. Ja osobne môžem len ďakovať za tento posun v mojom profesnom živote, ktorý je tak príjemný, že aj osobný život je obohatený a naplňaný.

DENISA

Svoje rozhodnutie neľutujem, veľa som sa naučila a ešte veľa sa mám naučiť, tak dúfam, že budem mať otvorené oči i srdce, aby som pochopila, čomu mám rozumieť.

MAREK

Nie.

LENKA

Boli chvíle, že veru ÁNO – najmä pri náročných a ťažkých dňoch, pri riešení problémových situácií, z ktorých som mala niekedy pocit, že sú neriešiteľné.

Pri niektorých osobných nezhodách s kolegami..., alebo keď som súcitila s rodičmi detí pri ich ťažkých životných situáciách (rozvod, smrť v rodine...).

EVA

Áno, naozaj bolo také obdobie a chvíle. Ťažké dni a komplikované situácie až beznádejné v kontexte s rodičmi detí, žiakov pri ich ťažkých životných situáciách, pri nepochopení kolegov, prečo riešim danú situáciu tak a nie onak, pri samotnom edukačnom procese v súvislosti so skladbou žiakov a možnosťami intervencie.

Kam vás osobnostne aj profesne posunula výzva pracovať s autistami?

KRISTÍNA

Otvorila mi obzor poznania v danej problematike. Vďaka príležitostiam, neustálemu zdokonaľovaniu, sebazdelávaniu a konštruktívnej (seba)kritike sa pokladám za človeka, ktorý svoju prácu zvláda dobre. Praktické skúsenosti, nadobudnuté za obdobie pätnástich rokov, mi pomohli k celkom slušnému povedomiu o autizme a som schopná moje skúsenosti, úspechy, praktické rady, ale aj odbornú pomoc posúvať ďalej. Rada o autizme aj prednášam.

Za veľmi dôležité pokladám, že táto práca ma naučila vnímať problémy ako riešiteľné úlohy či výzvy, byť zodpovedná za výsledok a plne kontrolovať celý pracovný proces.

JANKA

Vnímovosť, prispôsobivosť, hľadanie možností, „AKO SA TO DÁ“. V každom žiakovi počas rokov práce v tejto škole sa snažím nájsť to NAJ, čo mu môže byť v ďalšom živote nápomocné, prínosom, o čo sa bude môcť oprieť. Ak sa mi to čo i len trošku darí, je to veľkou odmenou pre môj profesný a osobný rast a život.

DENISA

Naučila som sa byť vďačná za malé veci, lebo keď sa splnia tie je to veľká vec. Naučila som sa nevzdávať, byť trpezlivá, skúšať ďalšie metódy a formy, až dovedy kým nezaberú u konkrétneho žiaka. Naučila som sa hľadať možnosti, ako sa to dá, aby žiaci boli úspešní. Veľa som sa naučila od detí, tie sú úžasné a myslím, že keď rastiete spolu s deťmi, je to nádherný proces.

MAREK

Osobnostne neviem posúdiť. Získal som množstvo skúseností a nejakú istotu v práci, v kontakte s deťmi, s rodičmi. Uvedomil som si, že najdôležitejšie v našej práci, je mať vzťah so žiakmi. Aj s kolegami.

LENKA

Osobnostne asi pocit zadosťučinenia, že nie som na svete zbytočná - asi vtedy, keď som dostala od iných uznanie a poklonu pre svoju profesiu. Uvedomila som si, že nie každý dokáže s týmito deťmi pracovať. Profesne – už ako školáčka na ZŠ som vedela, že chcem pracovať s deťmi, no nikdy predtým by mi nenapadlo, že budem pracovať s takýmito deťmi.

EVA

Vždy som chcela robiť s deťmi, no v začiatkoch mojej kariéry som si ani len nepomyslela, že to budú žiaci s postihnutím, a že svoju pracovnú kariéru ukončím prácou s autistami. Napriek tomu, že je to veľmi náročná práca, robím ju rada. Uvedomila som si to najmä vtedy, keď chodili študenti na prax, že nie každý sa hodí na prácu s týmito deťmi či žiakmi. Uznanie iných a posun, aj keď malinký, u každého z nich ma teší a dáva zmysel tomu, čo robím. Rozhovormi s rodičmi a často aj určitou mierou a formou spoluúčasti v ich životoch, dimenzia hodnôt a vnímania sveta okolo nás zrazu naberá iné spektrum.

POHLÁD SPÄŤ

Ako to vnímate po 15 rokoch?

KRISTÍNA

Že som sa v Evke nemýlila. Vybuodovala z ničoho niečo obrovské a hlavne fungujúce, že škola a všetky jej organizačné zložky sa neustále zlepšujú a napredujú. Teší ma, že máme ako škola výsledky, o ktorých sa hovorí a - čo je fajn - hlavne v pozitívnom duchu.

JANKA

Obrovská skúsenosť a ja mám ešte stále chuť učiť sa a posúvať vpred.

DENISA

Po 15 rokoch cítim to isté + pokoru.

MAREK

Zo začiatku naša škola fungovala ako rodina - vzťahy so žiakmi, rodičmi, kolegami. Dnes ju vnímam skôr ako obrovský stroj, kde síce občas niečo zaškrípe (či po metodickkej, praktickej, alebo vzťahovej stránke), ale ktorý sa už nezastaviteľne valí po ceste aj zotrvačnou silou.

LENKA

Prešli sme kus cesty v živote, rôznymi štádiami vývoja a rozširovania školy. Prešli sme rôznymi školeniami, vyskúšali rôzne metódy a metodiky, no s odstupom času môžem konštatovať, že nie všetko sa na každého hodí a je preň vhodné. Aj keď máme dostatok vedomostí a skúseností, vždy je sa čo učiť a kam sa posúvať. Tie deti nás aj po 15 rokoch učia stále niečo nové.

EVA

Vedomosti aj zručnosti získané rôznymi formami vzdelávania nás posúvali a skvalitňovali našu prácu, no naše osobné skúsenosti sú niečím originálnym. Široká škála osudov a jedinečnosť každého dieťaťa či žiaka nás vedie k hľadaniu prístupov a postupov, ktoré budú prínosom. To, čo platí pre jedného, pre iného nie je účinné. Každá otázka, úloha k riešeniu nás posúva dopredu a stále je sa čo učiť.

Je ešte niečo, čo by ste si chceli profesne naplniť?

KRISTÍNA

Zdokonaľovať sa dá celý život. Vždy je v danej profesii niečo nové, inovatívne a rovnako tak aj v práci so žiakmi s autizmom. Chcela by som sa zdokonaľiť v schopnosti zvládať problémové správanie. A áno, rada by som mala čarovný prútik, ktorý by mi pomohol prinútiť sa učiť cudzie reči, aby som mohla skúsenosti v problematike autizmu čerpať aj v zahraničí (bez tlmočníka :)).

JANKA

To, čo v súčasnej dobe robím, ma baví a naplňa a cítim sa ako ryba vo vode, ale spomínané neznáme vody som aj po 15-tich rokoch ochotná vždy prebádať. Hodenie do vody mi nerobí problém :, plávať viem a rada.

DENISA

Chcem naďalej učiť, možné výzvy zväžím.

MAREK

Zaujímá ma fyzioterapia, ale nie som si istý, či ju chcem 5 rokov študovať.

LENKA

Profesne - Myslím, že nie, skôr pracovne, vrátiť sa na svoju „starú“ pozíciu učiteľky MŠ, ktorá mi je a vždy bola bližšia. Mať v triede skvelú kolegyňu a venovať sa pokojne svojej práci.

EVA

Vzhľadom k tomu, že som v štádiu ukončovania mojej profesijnej cesty, nemám žiadne ambície.

Za čo ste vďační za tých 15 rokov?

KRISTÍNA

Je toho naozaj veľa.

Som vďačná za dôveru a príležitosť tvoriť dejiny tejto školy – to, že som jej súčasťou od samého začiatku. Za to, že si ma Evka vybrala do tímu, že som mala možnosť absolvovať množstvo vzdelávaní, školení, seminárov. Za kolegov, na ktorých sa môžem vždy spoľahnúť a obrátiť s problémom. A v neposlednom rade za podmienky, v ktorých môžem pracovať.

JANKA

V prvom rade za to, že pani riaditeľka oslovila moju maličkosť a v druhom rade fakt za všetko.

DENISA

Som vďačná za všetky deti, ktoré som mohla učiť, za dôveru ich rodičov, podporu kolegov a podporu pani riaditeľky.

MAREK

Za to, že sa môžem venovať práci, ktorá ma baví, za to, že som stretol pestrý výber ľudí (od niektorých som sa niečo naučil, inšpiroval, s niektorými som sa musel naučiť fungovať). Keď sa nad tým zamyslím, na to, že som mohol byť pri vzniku a začiatkoch tejto výnimočnej inštitúcie, pociťujem trochu až neskromnej pýchy ;).

LENKA

Hlavne skúsenostiam, som vďačná za skvelých ľudí - kolegov, ktorých som v práci stretla a ktorých si vážim, za skvelých a obetavých rodičov, ktorých poznám a za naše deti, ktoré mi každý deň ukazujú, že život nefunguje tak, ako si ho my predstavujeme a nalinkujeme.

EVA

Za možnosť poznať mnohých skvelých ľudí – kolegov, rodičov, deti. A nielen poznať, ale aj pracovať a spoločne zvládať neľahkú prácu, obohatiť sa hodnotovo, ľudsky a profesijne. Milujúcich a obetavých rodičov, deti, ktoré napriek svojim prejavom, mnohokrát spoločensky neprijateľným, vedia dať úžasným spôsobom najavo radosť, že sú s nami, že cítia našu náklonnosť k nim. Za možnosť prispieť k zlepšeniu a obohateniu ich života. Som rada, že som krok k negácii svojho prvotného rozhodnutia neurobila. Lebo len tak môžem zhodnotiť tento adolescentný vek našej inštitúcie :).

POHLÁD SPÄŤ

Čo by ste chceli doplniť ako svoje osobné poslanstvo k 15.výročiu školy?

KRISTÍNA

Prajem našej škole, aby ďalej kvitla. Nech je aj naďalej útočiskom porozumenia, pohody a pomoci a nech sa na ňu široká verejnosť pozerá ako na inštitúciu plnú šikovných zanietených ľudí, ktorým ide predovšetkým o pomoc rodinám, ktoré musia fungovať v neľahkej situácii.

JANKA

Škola už má 15 rokov, svoj občiansky preukaz, a to v ľudskom živote napovedá o akomsi osamostatňovaní sa človeka. Zo srdca si prajem, aby ten „15-ročný pubertiak“ na prahu dospelosti ešte ten nejaký rôčik túžil po matkiných ochranných krídlach, objatí, názore, vedení na ceste životom. Byť mamou a môcť byť po ruke, pomôcť, poradiť, vypočúť si, je úžasné aj v rokoch dospelosti. A ja takých mám v našej škole poznám niekoľko desiatok. Samozrejme aj otcov :).

DENISA

Škole prajem, aby si rozširovala obzory, chápala svojich žiakov a bola tvorivá.

MAREK

Do budúcnosti prajem našim žiakom, aby sa v škole cítili dobre, rodičom nech sa môžu cítiť spokojne, že o ich deti sa postaráme, ako najlepšie sa to dá, a nám zamestnancom nech sa to darí dosiahnuť. A všetkým dobré vzťahy.

LENKA

Pokračovať v tom, čo sme pred 15-timi rokmi začali s rozvahou, láskou a úctou voči týmto deťom.

EVA

Človek v tejto etape života sa zamýšľa, kam povedie jeho cesta. Inštitúcia v tejto etape bilancuje svoje smerovanie, svoje cesty, svoje kroky. Prvé vykročenie bolo veľkou úľavou pre rodičov a požehnaním pre deti. Pokračovať aj naďalej tým, čím sme začali prvým vykročením - s odhodlaním, pokojom, láskou a rešpektom k týmto deťom.

Čo by ste chceli povedať ako svoje osobné poslanstvo zriaďovateľke školy?

KRISTÍNA

Evka, ďakujem, klobúk dole za všetko, čo si pre školu a pre žiakov, rodičov a zamestnancov v nej urobila a robíš.

JANKA

Osobné poslanstvo? Hlavne zdravie a veľa síl do ďalších rokov tak v pracovnom, ako aj v osobnom živote, milá Evka. Na ponuku pracovať pod tvojím vedením a tvojimi krídlami (naša mama) som pred 15-timi rokmi bola rozhodnutá hneď povedať áno a som pripravená a nastavená pokračovať ... Ďakujem, že si :).

DENISA

Jedno veľké ĎAKUJEM.

MAREK

Evi, Tebe prajem veľa sily, pevné nervy a aby si si vždy dokázala nájsť čas nielen na prácu ale aj na oddych, rodinu a priateľov a aj len tak pre seba.

LENKA

Zaželať jej hlavne veľa veľa zdravia, síl, dobrých nápadov aby mohla naďalej robiť svoju prácu čo najlepšie, šíriť osvetu o autizme, a môcť pomôcť ešte mnohým.

EVA

Prajem Ti veľa entuziazmu a síl do ďalších rokov, ideálne podmienky a skvelých zamestnancov, ktorí budú participovať pri plnení Tvojich predstáv pre zabezpečenie dôstojného a kvalitného života našich detí.

spomínali: Mgr. Kristína Jánošová, Mgr. Janka Ovádová, Mgr. Denisa Tomčíková,
Mgr. Marek Straka, PaedDr. Lenka Grajcarová, PaedDr. Eva Soroková

Jakub

Do našej školy nastúpil v roku 2007.
Mal 9 rokov. Dnes je dospelý.
Na uplynulých 15 rokov
si zaspomínala
jeho mamka Ľudmila.

Ako si spomínate na začiatky? Aké boli v tej dobe možnosti diagnostiky, terapií, pomoci a podpory rodiny? Čo rozhodlo, že ste vložili dôveru do novovznikajúcej inštitúcie, ktorá v tom čase nemala ešte žiadne skúsenosti?

Náš Jakub nastúpil do vašej školy o čosi neskôr, až vo 4. ročníku, takže úplné začiatky nemôžem posúdiť. Avšak, nastupoval k vám na diagnosticky pobyt, keďže na predošlej škole Pavla Sabadoša nezvládal učivo a pedagógov. Už po mesiaci sme spolu s p. PhDr. Mikovou zhodnotili, že Jakub sa správa úplne inak, je zhovorčivý, chce sa učiť, je pokojný, nie nervózny, v podstate, Jakub sa dostal medzi, ako sa vraví, „svojich“, kde mu rozumeli a on rozumel im.

Ako sa zmenil váš život, odkedy vaše dieťa začalo navštevovať túto školu? Čo ste pokladali a čo pokladáte za dôležité, aby sa dieťa v škole naučilo pre svoj život?

Ako som spomenula už v predošlej otázke, Jakub začal s nami viac komunikovať, začal si viac všímať veci okolo seba, dával do súvisu školské poznatky so „svetom“, v ktorom musí žiť s nami, takže konečne mal záujem aj o školské veci. Nemal problém písať úlohy, učiť sa, rozprával nám detaily vyučovania, čo doposiaľ nebolo (odpovedal len neviem, neviem), zatiaľ čo potom sme sa museli učiť počúvať ho. Za dôležité považujem nechať deti naučiť sa samostatnosti, nakoľko je to možné. Viem, že nie každé autistické dieťa dokáže fungovať samostatne, ale je dôležité nájsť v dieťati to, čo zvláda, a podporovať ho v tom. Deti sú šikovné, len ich my rodičia niekedy nevieme pustiť, stále ich „držíme za ruku“, v domnení, že to nezvládne, že ho zaťažujeme, že mu to ide pomaly a podobne. Nebojme sa nechať deti realizovať sa v našom svete, aj keď autisticky.

Čo si najviac ceníte počas tých 15 rokov spolupráce?

Cením si každú terapiu, každého pedagóga, aj keď to nebol triedny učiteľ, každý poznal Jakuba, každý nám o ňom niečo povedal. Cením si spoločné výlety, kde sme mohli byť spolu rodičia a vymieňať si skúsenosti s deťmi.

No najviac si cením, že spolupráca pokračuje. Že odchodom zo ZŠ na strednú sa kontakty neukončili, ale pretrvávajú. Dodnes. Či potrebujem poradiť ja, alebo potrebuje škola, či už nejaký rozhovor, besedu s rodičmi, alebo čokoľvek, sme stále v kontakte. Som veľmi vďačná pani riaditeľke za túto nerozlučnú spoluprácu.

Je niečo, čo ľutujete?

Ľutujem jedine to, že už nie sme v dennom kontakte. Ale to je život. Z Jakuba je dospelý muž a často si vybavuje stretnutie s pani riaditeľkou alebo s učiteľmi sám. Jeho potreba stretnutia je stále. Aj za toto prijatie ďakujeme, že to nie je obťažovanie, ale že je to aj pre Vás neustále pozorovanie vývinu detí, nazývam ich Vašími, lebo ich stále vnímate za svoje, aj keď už nenavštevujú vaše zariadenie.

Áký máte odkaz pre pedagógov školy, riaditeľku a zriaďovateľku v jednej osobe Mgr. Evu Turákovú a pre rodičov, ktorých deti v tejto škole ešte len začínajú?

Pedagógom a pani riaditeľke Evke prajem pevné zdravie, neutíchajúcu empatiu, veľa síl a trpezlivosti pri zvládaní „dvoch rodín“, tej svojej osobnej, ale aj tej školskej, lebo táto škola fungovala aspoň počas nášho pobytu v škole ako rodina a stále verím, že funguje ako rodina. Nech Vám ten rodinný duch pretrváva aj naďalej a nech sa stále nájdu pedagógovia, ktorí rozumejú deťom s autizmom.

Dnes je vaše dieťa dospelé, čo by ste si pre neho priali do budúcnosti?

Všetkým deťom s autizmom, aj svojmu synovi Jakubovi prajem, aby ostal stále taký čistý vo svojej duši, aby sa necítil na tomto svete sám, aby mal stále pri sebe niekoho, ak tu už my rodičia nebudeme, kto ho pochopí, podporí v jeho potrebách a bude sa tešiť z jeho úspechov.

Amálka

Do našej školy nastúpila v roku 2007.
Mala 7 rokov.
V júni 2022 ukončila Praktickú školu.
Na uplynulých 15 rokov
si zaspomínala jej mamka Zuzana.

Ako si spomínate na začiatky? Aké boli v tej dobe možnosti diagnostiky, terapie, pomoci a podpory rodiny? Čo rozhodlo, že ste vložili dôveru do novovznikajúcej inštitúcie, ktorá v tom čase nemala žiadne skúsenosti?

Keď som sa dozvedela, že moje dieťa je autista, mala som pocit, že stojím pred obrovskou horou, ktorú nezdolám, no kráčať sme museli krok za krokom. Začali sme spolu s manželom hľadať inštitúciu, ktorá by bola vhodná pre naše dieťa a ktorej by sme dôverovali. No možnosti v tej dobe boli „mizivé“. Až sme našli inzerát, že sa bude otvárať nová škola pre takéto detičky. Dohodli sme si stretnutie s p. Evou Turákovou, ktorá nás so všetkým oboznámila, všetko podrobne vysvetlila, dokonca nám ukázala aj priestory budúcej školy. Aj to rozhodlo, že sme vložili dôveru do novovznikajúcej inštitúcie, aj keď v tom čase nemala žiadne skúsenosti. Začiatok nebol ľahký, mali sme obavy, ako si dcéra zvykne na nové prostredie, na nových ľudí, ako si poradíme s povinnosťami, ako zvládneme dochádzanie....

Ako sa zmenil váš život, odkedy vaše dieťa začalo navštevovať túto školu? Čo ste pokladali a čo pokladáte za dôležité, aby sa dieťa v škole naučilo pre svoj život?

Odvtedy, čo naše dieťa navštevuje túto školu, naučila som sa žiť prítomnosť a neriešiť budúcnosť, čo bude ak..., posunula som priority. Dokonca mi táto škola poskytla istý čas aj možnosť vyskúšať si prácu s autistami, za čo som veľmi vďačná, obohatilo to môj život, pohľad na svet, spoznala som úžasných ľudí, kolegov a rodičov, ktorí majú podobné problémy....túto prácu som mala rada a ak ju robíte s láskou, vylieči vám rany, aj tie na duši. Za najdôležitejšie pre život svojho dieťaťa som pokladala a pokladám to, aby sme jej porozumeli a ona nám, aby bola samostatná v sebaobslužných činnostiach.

Čo si najviac ceníte počas tých 15 rokov spolupráce?

Najviac si cením a vážim prístup pracovníkov školy, ústretovosť, spoluprácu s rodičmi, úprimnú komunikáciu medzi nimi, možnosti rôznych terapií, pomoci a podpory rodinám.

Je niečo, čo ľutujete?

Neľutujem nič, som vďačná za všetko, čo nám škola dala a mohla dať. Osobitná vďaka patrí pani učiteľke E. Sorokovej a asistentke N. Smelej, ktoré to nemajú ľahké s našimi deťmi v dospelosti, a čím sú staršie, tým je to s nimi ťažšie. Aj napriek tomu moja dcéra robí stále „pokroky“, to nás stále naplní a dobíja.

Aký máte odkaz pre pedagógov školy, riaditeľku a zriaďovateľku v jednej osobe Evu Turákovú a pre rodičov, ktorých deti v tejto škole ešte len začínajú?

Odkaz pre pedagógov: „Aby svoju prácu naďalej vykonávali s láskou, pokorou a dobrým pocitom, aby ich práca nebola len prácou, ale poslaním“.

Odkaz pre p. riaditeľku: „Veľká vďaka za úžasnú myšlienku zriadiť túto školu a jej realizáciu, za skvelé vedenie tejto inštitúcie“.

Odkaz pre rodičov: „Aby, dôverovali vedeniu, pedagógom a ich práci“.

Dnes je vaše dieťa dospelé, čo by ste si pre neho priali do budúcnosti?

Pre svoje dieťa by som si priala, aby sa vedelo začleniť do spoločnosti (ako je to len možné), ktorá bude na tieto deti pripravená, aby mala okolo seba takých ľudí, ako mala na tejto škole.

Mgr. Zuzana Šechná

Mimmko

Do našej školy nastúpil v roku 2007.

Mal 6 rokov.

V júni 2022 ukončil Praktickú školu.

Na uplynulých 15 rokov
si zaspomínala
jeho mamka Katarzyna.

Ako si spomínate na začiatky? Aké boli v tej dobe možnosti diagnostiky, terapií, pomoci a podpory rodiny? Čo rozhodlo, že ste vložili dôveru do novovznikajúcej inštitúcie, ktorá v tom čase nemala ešte žiadne skúsenosti?

Rozhodnutie zapísať naše dieťa do tejto školy sa nám spája s bolestným obdobím, kedy sme definitívne a oficiálne nahlas konečne uznali, že naše dieťa má diagnózu autizmus. Náš vtedy 6-ročný syn s Downovým syndrómom bol v tom čase integrovaný do bežnej škôlky, dúfajúc, že sa naučí veľa od iných detí napodobňovaním, tak, ako je to bežné u iných detí s DS. Podozrenie na autizmus už bolo v jeho dvoch rokoch, ale práve to, že integrácia medzi zdravé deti nepriniesla očakávaný efekt, nás ako rodičov donútilo obzerať sa iným smerom.

O škole sa nám prvýkrát zmienila logopédka, ktorá nám ju aj odporučila. Dlhو sme bojovali s tým, že by naše dieťa malo ísť do špeciálnej školy, ale napokon sme to uzavreli tak, že integrácia nášho dieťaťa do bežnej základnej školy by za vtedajších (a ani súčasných) podmienok nebola možná. Túto školu sme si vybrali aj preto, lebo nešlo o bežnú špeciálnu školu, ale o školu so zameraním na autizmus, logopédka sa o nej vyjadrovala veľmi pozitívne a celkovo to vyzeralo sľubne, v triede mali byť len dve deti s učiteľom a asistentom.

Ako sa zmenil váš život, odkedy vaše dieťa začalo navštevovať túto školu? Čo ste pokladali a čo pokladáte za dôležité, aby sa dieťa škole naučilo pre svoj život?

Keď Mimmko začal navštevovať školu, trochu nám odpadla veľká časť bremena starostlivosti o jeho vzdelanie v zmysle, že ešte keď bol integrovaný, museli sme prácne zabezpečiť vypracovanie individuálneho plánu, dohliadať na to, aby asistentka plnila úlohy, zvládať náročnú komunikáciu s učiteľkami v triede, ktoré neboli pripravené na takúto náročnú úlohu. A napokon, odpadlo nám aj bremeno financovania takejto asistentky. Čiže začlenenie dieťaťa do špeciálnej školy bolo pre nás ako pre rodičov výhodnejšie finančne, ale hlavne časovo. Môžem povedať, že vďaka tomu, že škola prebrala veľkú časť starostlivosti o naše postihnuté dieťa, sme mohli potom mať ešte ďalšie tri deti, ktorým som sa mohla za tie roky plnohodnotne venovať. Čo sa týka vzdelania a zručností, mali sme pomerne veľké očakávania, že aj keď možno nebude rozprávať, získa na svojej možnosti primerané akademické poznatky, naučí sa komunikovať a byť samostatný v rámci sebaobsluhy – obliekanie, toaleta a podobne. Z týchto očakávaní sme počas ďalších rokov museli dosť zľaviť, naplnili sa len čiastočne.

Čo si najviac ceníte počas tých 15 rokov spolupráce?

Pre nás je veľmi cenná každodenná starostlivosť, ktorá v sebe zahŕňa mnoho úkonov – trpezlivé nácviky, prebaľovanie, schopnosť zvládať problémové situácie, snaha naučiť deti kvalitnejšie žiť, lebo to všetko si vyžaduje obetavosť, a nedá sa to robiť bez lásky. Ďakujeme teda všetkým, ktorí počas tých rokov prišli do kontaktu s naším synom a odovzdali mu lásku.

Je niečo, čo ľutujete?

Pravdepodobne dnes by som syna nedávala hneď do školy, využila by som možnosť odkladu, aby mohol navštevovať aj špeciálnu škôlku, kde mohol ešte získať nejaké zručnosti a návyky, ktoré by neskôr užitočnejšie využil v škole.

Aký máte odkaz pre pedagógov školy, riaditeľku a zriaďovateľku v jednej osobe Mgr. Evu Turákovú a pre rodičov, ktorých deti v tejto škole ešte len začínajú?

Evka, ďakujem, že si mala pred rokmi ten dobrý nápad, ale aj guráž pustiť sa do toho. Prispela si tak nielen k tomu, aby o tieto deti bolo postarané čo najlepšie, ale aj k vytvoreniu komunity rodičov a rodín detí s autizmom. Je dôležité, aby rodiny využívali všetky výhody, ktoré takáto komunita prináša, aby si mohli vzájomne radiť a pomáhať. Aby v tom nikto nezostal sám.

Je zrejmé, že kapacity tejto školy nebudú stačiť donekonečna pre každého, a preto budú musieť vzniknúť aj nové inštitúcie. Preto som rada, že toto zariadenie svojím spôsobom dvihlo latku vyššie a ukázalo, že sa to dá robiť dobre a kvalitne, a tak môže inšpirovať aj ostatných.

Dnes je vaše dieťa dospelé, čo by ste si pre neho priali do budúcnosti?

Mimikove postihnutie je limitom, kvôli ktorému nikdy nebude môcť byť samostatný. Preto si veľmi prajem, aby mal stále šťastie na dobrých a kvalitných ľudí, ktorí sa oňho budú počas života starať. Aby, ak tu už raz nebudeme, alebo už nebudeme mať dosť síl, budeme pokojní s vedomím, že je oňho dobre postarané.

Tamarka

Do našej školy nastúpila v roku 2007.
Mala 6 rokov.
V júni 2022 ukončila Praktickú školu.
Na uplynulých 15 rokov
si zaspomínala jej mamka Beáta.

Ako si spomínate na začiatky? Aké boli v tej dobe možnosti diagnostiky, terapií, pomoci a podpory rodiny? Čo rozhodlo, že ste vložili dôveru do novovznikajúcej inštitúcie, ktorá v tom čase nemala ešte žiadne skúsenosti?

Od narodenia sme vedeli, že Tamarka má problém, pretože so sestrou - dvojčičkou mali stanovenú diagnózu DMO, ale Tamarka sa aj tak správaním líšila od sestry. Na jej diagnózu sme prišli celkom náhodne – babka našla v novinách článok o autizme so 6 znakmi vystihujúcimi toto ochorenie. Na Tamarku nám sedeli 4 z nich. Vtedy mohla mať asi 3 roky. Dnes už rodičia môžu dať dieťa v tomto veku do špeciálnej materskej školy. My sme túto možnosť nemali, takže 6 rokov strávila doma, čo bolo na jej škodu.

Na vznik školy si pamätám veľmi dobre, hlavne teda na 1. rodičovské. Veľmi som sa potešila, že existuje niekto, kto sa do toho pustí a zriadi školu. Zo začiatku bola obava, ako bude Tamarka reagovať a zvládať novú situáciu, keďže navštevovala od 6 rokov DSS, ale tam boli problémy s jej zvládaním. Obavy sa rýchlo pominuli, Tamarka sa adaptovala veľmi dobre.

Ako sa zmenil váš život, odkedy vaše dieťa začalo navštevovať túto školu? Čo ste pokladali a čo pokladáte za dôležité, aby sa dieťa v škole naučilo pre svoj život?

Zmenilo sa veľa, pretože deti boli v škole a ja som mala prvýkrát „voľný čas“. Ďalšia vec, ktorú som pokladala za dôležitú, bola že Tamarka trávi čas zmysluplne.

Tamarka patrí medzi nízkofunkčné deti, takže potrebuje pomoc pri každej činnosti. Cieľom bolo aj je dosiahnuť čo najviac v samostatnosti pri samoobslužných činnostiach a korigovať správanie tak, aby bežnom živote zvládala niektoré situácie, napr. vedieť čakať pri výťahu, v čakárni, pri stolovaní... S týmto mala veľké problémy, ale dnes to dokáže vďaka správne vedeniu pani učiteľky.

Čo si najviac ceníte počas tých 15 rokov spolupráce?

To, že naozaj išlo o spoluprácu. Vždy bola výborná komunikácia medzi rodičom a učiteľom, tiež rodičom a vedením školy.

Týmto pozdravujem všetky naše pani učiteľky, ďakujem im za všetko, čo pre nás robili, a najmä našu súčasnú, ktorá nám prirástla k srdcu a celá trieda funguje pod jej velením výborne.

Je niečo, čo ľutujete?

Iba to, že Tamarka nemohla navštevovať materskú škôlku, lebo v tom čase ešte nebola žiadna s týmto zameraním.

Aký máte odkaz pre pedagógov školy, riaditeľku a zriaďovateľku v jednej osobe Mgr. Evu Turákovú a pre rodičov, ktorých deti v tejto škole ešte len začínajú?

Za seba poviem, že takúto ťažkú prácu by som nedokázala robiť, práve preto si všetkých, ktorí sa starajú o naše deti, vysoko vážim. Všetkým prajem pevné zdravie a pani riaditeľke, aby sa jej ďalšie plány s dospelými autistami naplnili.

Dnes je vaše dieťa dospelé, čo by ste si pre neho priali do budúcnosti?

Pre Tamarku, by som si priala, aby sa o ňu starali ľudia, ktorí ju budú mať radi takú, aká je, budú rozumieť jej správaniu a bude v zariadení, kde sa bude cítiť ako doma, ak tu my rodičia už raz nebudeme.

Samko

Do našej školy nastúpil v roku 2007.

Mal 4 roky.

V súčasnosti navštevuje Praktickú školu.

Na uplynulých 15 rokov si zaspomínala jeho mamka Gabriela.

Ako si spomínate na začiatky? Aké boli v tej dobe možnosti diagnostiky, terapií, pomoci a podpory rodiny? Čo rozhodlo, že ste vložili dôveru do novovznikajúcej inštitúcie, ktorá v tom čase nemala ešte žiadne skúsenosti?

Často spomínam na jeden dôležitý telefonát, keď bol môj syn 5-ročný chlapec. Volala mi p. riaditeľka Turáková, či by som nechcela dieťa umiestniť do jej začínajúcej školy. Samozrejme, že som súhlasila, lebo v tom čase pred 15 rokmi tu v Prešove nič pre naše deti nebolo. Cestovali sme ďaleko po rôznych prednáškach, aby sme sa čo to naučili, ako synovi pomôcť, a toto bola naša spása. A áno, aj v novej škole sa začínali učitelia vzdelávať a my rodičia spolu s nimi. Prešli sme si začiatky každého prístupu a spoločne sa učili, ako zvládať nevhodné správanie, náhradnú komunikáciu a učili sme sa ako s autizmom prežiť každý deň v pokoji.

Ako sa zmenil váš život, odkedy vaše dieťa začalo navštevovať túto školu? Čo ste pokladali a čo pokladáte za dôležité, aby sa dieťa škole naučilo pre svoj život?

Ako sa nám zmenil život? Dostali sme novú nádej v podobe vhodnej starostlivosti. Zlomový bod prišiel, keď p. riaditeľka dotiahla do Prešova náhradnú komunikačnú terapiu PECS. Fascinovalo ma to, že môj syn zrazu začal reagovať, začal komunikovať. To je to, čo je pre nás celú rodinu to najdôležitejšie. KOMUNIKOVAŤ s ním.

Čo si najviac ceníte počas tých 15 rokov spolupráce?

Môj syn počas 15 rokov navštevovania tejto školy prešiel výchovou a vzdelávaním rukami rôznych pedagógov a každý z nich v ňom aj v nás niečo zanechal a každý nás niekam posunul. Chcem ale podotknúť, že toto bolo určite vzájomné. Tak, ako nás učitelia niekam posúvajú, aj my rodičia ich učíme o fungovaní s autizmom v domácom prostredí a keď sa toto celé spojí v celostný prístup, potom môžu veci fungovať.

Je niečo, čo ľutujete?

Jediné, čo ľutujem, že tu škola nebola skôr, a tak plne funkčná, ako je teraz. Dnešní začínajúci rodičia majú doslova na tácke všetko pripravené a hotové. My starší sme sa museli spolu so školou vyvíjať. Ale všetko musí byť prvýkrát a začiatky sú ťažké všeobecne.

Aký máte odkaz pre pedagógov školy, riaditeľku a zriaďovateľku v jednej osobe Mgr. Evu Turákovú a pre rodičov, ktorých deti v tejto škole ešte len začínajú?

Môj odkaz je ĎAKUJEME.

Dnes je vaše dieťa dospelé, čo by ste si pre neho priali do budúcnosti?

Pokračovanie v tomto zariadení vo forme špecializovaného zariadenia konečne aj v „celoživotnej“ forme. Aby sme mohli spokojne žiť s vedomím, že tu naše deti neostanú samé bez adekvátnej starostlivosti.

AutistiPrešov

História vzniku organizácií pod značkou AutistiPrešov

za vznikom každej z nich stojí Mgr. Eva Turáková

19.3.2007

Vznik občianskeho združenia Francesco - regionálne autistické centrum.

1.9.2007

Vznik a otvorenie Súkromnej špeciálnej základnej školy s materskou školou pre žiakov a deti s autizmom na Františkánskom námestí 2 v Prešove.

1.9.2008

Vznik Súkromného školského klubu detí a Súkromného centra špeciálno-pedagogického poradenstva (SCŠPP) na Františkánskom námestí 2 v Prešove ako súčasť Súkromnej špeciálnej ZŠ a MŠ pre žiakov a deti s autizmom.

28.7.2009

Vznik špecializovaného zariadenia pre klientov s autizmom, ktoré ambulantnou formou prevádzkuje Francesco - regionálne autistické centrum.

1.9.2011

Prestahovanie Súkromnej ZŠ s MŠ pre žiakov a deti s autizmom, spolu s jej súčasťami (Súkromný školský klub detí a SCŠPP) do novej budovy na Vodárenskej 3 v Prešove. Presúva sa tu aj špecializované zariadenie pre klientov s autizmom.

23.4.2012

Vznik Krajského autistického centra Prešov, n.o., ktorého zakladateľmi sú Prešovský samosprávny kraj a Francesco - regionálne autistické centrum.

3.9.2012

Vznik špecializovaného zariadenia pre klientov s autizmom s týždennou pobytovou formou na Vodárenskej 3 v Prešove, ktorého zriaďovateľom a prevádzkovateľom je Krajské autistické centrum Prešov, n.o. (KACP, n. o.).

3.12.2012

KACP, n. o., sa stáva zriaďovateľom ambulantnej a týždennej pobytovej formy špecializovaného zariadenia pre klientov s autizmom na Vodárenskej 3 v Prešove. Zároveň už Francesco - regionálne autistické centrum neprevádzkuje sociálne služby, tie prevzalo KACP, n. o.

12.12.2014

Vznik Centra včasnej intervencie Prešov, ktorého zakladateľmi sú SOCIA a Mgr. Eva Turáková, so sídlom na Vodárenskej 3 v Prešove.

1.9.2015

Vznik Súkromnej praktickej školy na Vodárenskej 3 v Prešove.

1.1.2017

Dochádza k spojeniu všetkých organizačných zložiek školy a jej súčastí (MŠ, ZŠ, PŠ, SCŠPP a Súkromný školský klub) do Súkromnej spojenej školy na Vodárenskej 3 v Prešove.

1.9.2017

Vzniká elokované pracovisko na Františkánskom námestí 2 v Prešove, ako súčasť Súkromnej spojenej školy.

1.1.2023

Vznikne samostatné Súkromné špecializované centrum poradenstva a prevencie na Vodárenskej 3 v Prešove. Zároveň zanikne SCŠPP, ktoré je do 31.12.2022 súčasťou Súkromnej spojenej školy. Táto zmena sa udeje na základe legislatívnych zmien spojených s transformáciou poradenskej siete v SR.